

Portret

Andrej Plenković

Kandidat za **novog šefa HDZ-a** unutar svoje stranke ima oponente, ali i lobiste

MARIJAN SUŠENI/PIXSELL

“Za nas je on najbolje rješenje. Potonut ćemo na izborima ako izaberemo nekoga nedoraslog”

Piše: **IVICA RADOŠ**

A

ndrej Plenković (46) ponekad zna svratiti u pečenjarnicu poznatu kao “Trovač” u Ilici, blizu Trga Francuske Republike u Zagrebu. Živi na Vrhovcu pa zašto ne bi ponekad, usput, naručio čevapčice kod nekoga “Trovača”. Ambiciozni hrvatski diplomat, Plenković je prvi obznanio da želi postati novi predsjednik HDZ-a i vođa desnice. Činjenica da je Plenković prihvatljivo i umiveno lice HDZ-a daje mu velike šanse da ostvari svoj naum.

Međutim, uspije li, tek tada ga čekaju problemi u stranci zbog snažne oporbe.

– To je oporba koja se ne može pomiriti s efektivnim, stvarnim nestankom svoga političkog utjecaja koji bi trebao nestati s političkim odlaskom Karamarka. U njihovoj psihološkoj shemi je konstanta da moraju i poslije Karamarka opstati politički, a da bi opstali ugrožava ih Andrej Plenković i njegovi mentori – kaže Vladimir Šeks, politički promotor mladog Plenkovića.

Ako se postojeća politička garnitura u HDZ-u, smatra Šeks, regenerira kroz liste zastupnika za buduću Sabor, odnosno ako opstane većina sadašnjih ministara, zastupnika i članova Predsjedništva koji će Plenkoviću diktirati liste – onda se HDZ-u loše piše.

– Oni štite svoje vlastite političke i osobne pozicije i vrlo će se teško toga odreći jer svaki član Predsjedništva, potpredsjednik, član Središnjeg odbora, zastupnik, teško će se pomiriti s činjenicom da je on taj koji mora otići i da je politički uteg za HDZ. No s tim utezima HDZ nema šansu na budućim parlamentarnim izborima – objašnjava Šeks.

No, tko je Andrej Plenković koji je ušao u utrku za čelnog čovjeka HDZ-a?

Plenković je rođen 1970. i vuče dalmatinske korijene i po ocu i po majci. Majka Vjekoslava, rođena Raos, Makaranka je. Kao ugledni internist kardiolog radila je nekoć u Vojnoj bolnici (Novoj bolnici) u Dubravi. Kad je JNA napustila Novu bolnicu, dala je obol u organizaciji KB-a Dubrava.

A Mario Plenković, Andrejev

otac, rođen je u Svirču na otoku Hvaru. Iz roda je kojem pripadaju i poznati vinari Plenkovići s Hvara, ali nisu obitelj, nego rođaci. Mario Plenković bio je sveučilišni profesor na Fakultetu političkih znanosti, predavao je stručne kolegije na studiju novinarstva. U vrijeme socijalizma nije pripadao vladajućim komunističkim strukturama, ali je radio razne poslove. Među ostalim, bio je savjetnik Josipu Grubišiću Čabi, jednom od moćnih direktora Radio Zagreba. Posvetio se akademskoj karijeri. Plenkovićev otac se naime još 80-ih bavio teorijom PR-a, komunikologijom, medijima i tome slično.

– Na Fakultetu političkih znanosti pripadali smo prohrvatskoj struji. Mario je domoljub i Hrvat – kaže Zdravko Tomac.

Mario Plenković jedan je od utemeljitelja komunikologije na Grafičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na kojemu je i danas voditelj katedre za komunikologiju i redovni profesor informacijskih znanosti u trajnom zvanju.

Njegov sin jedinač Andrej, kako se to već kaže, ušao je kroz vrata koja mu je otac širom otvorio. Iskoristio je priliku.

Igrao u tri košarkaška kluba

Andrej Plenković osnovnu je školu završio na Jordanovcu, a poslije je pohađao Obrazovni centar za jezike. Ta se škola, izuzmu li se ideološki predmeti, može usporediti s današnjom jezičnom gimnazijom. Bio je marljiv i darovit učenik. Posebno su mu dobro išli jezici – francuski, talijanski, engleski i njemački. Uz učenje, u slobodno vrijeme bavio se košarkom. Igrao je u KK Maksimir, KK Centar i KK Črnomerec.

Studij prava Plenković je upisao 1988. i završio ga u roku, 1993. Diplomirao je kod profesorice Nine Vajić, sutkinje Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu, i to na temu institucija Europske zajednice.

Za vrijeme studija, početkom rata, radio je kao prevoditelj u Promatračkoj misiji Europske zajednice u RH, čime je stekao golemo iskustvo. Tako se Plenković mladi, posrednim putem kao stu-

Plenković je sa stajališta hrvatskog političkog i javnog mnijenja čovjek bez ikakvih repova, što je vrlo bitno. Drugo, ima potporu i razumijevanje Europske pučke stranke – kaže Vladimir Šeks

dent, zainteresirao za europske teme. Dogurao je čak do mjesta predsjednika Europske udruge studenata prava (ELSA) u Zagrebu, nakon čega je bio i predsjednik Međunarodnog odbora iste organizacije u Bruxellesu. Kao student iskoristio je sve prilike koje su mu se nudile. Studentsku praksu je, primjerice, obavio u londonskom odvjetničkom uredu Stephenson Harwood, a bio je i na stažu u Europskoj pučkoj stranci što je, vjerojatno, bilo presudno da se dvadesetak godina poslije priključi HDZ-u koji pripada toj političkoj obitelji.

Plenkovićeva diplomatska karijera neraskidivo je vezana uz njegovu naobrazbu i školovanje. Na Pravnom fakultetu išao je na poslijediplomski studij međunarodnog prava te obranio magistriraj kod Budislava Vukasa, suca na Međunarodnom sudu za pravo mora u Hamburgu.

Kako je nakon međunarodnog priznanja Hrvatska pripremala diplomatsku ofenzivu radi oslobođenja zemlje od srpske okupacije, Ministarstvo vanjskih poslova bilo je u potrazi za mladim i učenim pravnicima. Ivan Šimonović, zamjenik ministra vanjskih poslova Mate Granića, imao je zadatak da okupi mladu ekipu koja dobro poznaje međunarodno pravo i poznaje jezike. Tako je Andrej Plenković upao u Odjel za europske integracije Ministarstva vanjskih poslova. Po toj osnovi u MVP-u je posao dobio i Zoran Milanović. No, ambiciozni i radišni Plenković za samo godinu dana postao je voditelj Šimonovićeva ureda, nakon čega je radio u Odjelu za analitiku: pisao političke analize i govore za visoke dužnosnike MVP-a.

– Pozvan je radi svojih kvaliteta, vrlo brzo se uočilo da je izvanprosječan diplomat. Odlično se snalazi, brzo zaključuje, uspostavlja kontakte. On je došao do ranga savjetnika ministra upravo zbog svojih profesionalnih kapaciteta i kvaliteta – priča jedan od bivših ministara, danas posebni savjetnik predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović.

Plenković je sa samo 30 godina, 1997., imenovan za načelnika Odjela za europske integracije gdje se zadržao četiri godine. To mu je mjesto omogućilo da bude zamjenik glavnog tajnika u organizaciji poznatog Zagrebačkog summita 2000. kad su se okupili šefovi država i vlada članica Europske unije i država jugoistočne Europe. No, te godine mladi Plenković bio je i voditelj izbornog stožera predsjedničkom

Plenković je rođen 1970. i vuče korijene iz Dalmacije i po ocu i po majci. Otac Mario je s Hvara, a majka Vjekoslava iz Makarske

Stalno je bio u nemilosti Sanadera. Nije bio iz njegova kruga. Jednostavno, Sanader je bio ljubomoran na njega

nastavak na sljedećoj stranici >>

Portret

Jandroković drži da Plenković ima veliki **koalicijski kapacitet** prema centru i desno, i da je ovo važan trenutak za HDZ

S Jadrankom Kosor

Bivša šefica HDZ-a kaže da je jako važno hoće li joj Plenković, postane li predsjednik, vratiti člansku iskaznicu

nastavak s prethodne stranice >>

kandidatu Mati Graniću.

– Zamjeraju mu na tome što je vođio Granićevu kampanju – kaže Zdravko Tomac.

– Plenković je bio blizak Graniću čija je kampanja bila distanciranje od HDZ-a i Tuđmanove politike. Andrej mu je koncipirao kampanju i vodio je – dodaje bivša premijerka i predsjednica HDZ-a Jadranka Kosor. Međutim, neki drugi članovi Granićeva izbornog stožera tvrde da je Plenković davao dobre savjete Mati Graniću koji ih nije slušao. – Zato je Granić polučio rezultat kakav je polučio.

Profil kao i predsjedničin

Poslije je Plenković bio zamjenik šefa Misije RH pri Europskoj uniji u Bruxellesu, međutim, brzo je pao u nemilost Ive Sanadera i potpuno gurnut na marginu, što je trajalo pet godina. Od 2005. do 2010. bio je tek zamjenik Mirku Galiću, veleposlaniku RH u Francuskoj.

– Bio je na manje atraktivnim mjestima, ispod razine koju je on, objektivno, trebao imati kao diplomat. Plenković je imao problem sa Sanaderom zbog članstva pregovaračkog tima s Europskom unijom. Andreju je ponudeno mjesto koje on nije želio prihvatiti. Smatrao je da je ponudeno mjesto ispod njegove razine i kvalitete. Sanader se zbog toga naljutio i stavio ga u drugi plan – prisjeća se Gordan Jandroković koji Plenkovića u Ministarstvu vanjskih poslova poznaje od 1994. – Plenković je stalno bio u Sanaderovoj nemilosti. Nije bio iz njegova kruga. Jednostavno, Sanader je bio ljubomoran – kaže jedan od bivših ministara koji je uvjeren da Plenković čvrsto pripada desnom centru ili umjerenom konzervativizmu te da ima politički profil kao i predsjednica. A kad je Ivo Sanader naprasno "abdicirao", Jadranka Kosor dala je priliku mladom Plenkoviću.

Početak 2010. imenovan je državnim tajnikom za europske integracije.

– Kada je Sanader otišao, vodio sam Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i trebao mi je čovjek koji je kvalitetan za Europsku uniju, koji dobro poznaje procese i proceduru. Andrej je tu bio među najboljima, ako ne i najbolji. I pozvao sam ga da dođe za državnog tajnika nakon što mu istekne mandat u Parizu – prisjeća se Gordan Jandroković. U jeku izborne kampanje za Hrvatski sabor 2011. Jadranka Kosor je, osim Davoru Božinoviću i Tomislavu Karamarku, i Plenkoviću uručila člansku iskaznicu HDZ-a. Praktički ga je upisala u HDZ.

– Politički je važno pitanje hoće

li mi vratiti člansku iskaznicu HDZ-a ako postane predsjednik stranke. On može inicirati da mi se vrati članska iskaznica, a zna se da u HDZ-u uvijek slušaju predsjednika dok mu ne okrenu leđa. Andrej je pripadao proeuropskoj ekipi, a ja sam htjela pokazati da HDZ hoće voditi pravu proeuropsku politiku zato što su bili završili pregovori za ulazak u EU, predložila sam da bude moj zamjenik – kaže Jadranka Kosor.

– Andrej dobro izgleda, dobro govori, pristojan je, uglađen, zastupa europske vrijednosti i to je bila glavna intencija da mu uručim člansku iskaznicu. Ja sam u svojoj ekipi imala ljude od Šeksa kao osnivača HDZ-a pa do Plenkovića. Činilo mi se da je to lijepa i prihvatljiva priča za birače, ali se pokazalo da nije – ističe J. Kosor. Budući da je RH postala članica EU, Plenković je želio nastaviti karijeru u Bruxellesu. Nakon izbora 2011. bio je zastupnik u Hrvatskom saboru, a od 2013. zastupnik je HDZ-a u Europskom parlamentu i član kluba zastupnika Europske pučke stranke. No, tu nije kraj njegovim ambicijama.

– Za HDZ bi bio veliki plus ako postane predsjednik stranke. On ima izvanredne kontakte u Europskoj pučkoj stranci. Cijenjen je i dobit će nepodijeljenu podršku Europske pučke stranke i Europske komisije. To je velika prednost Hrvatske – kaže posebni savjetnik predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović.

Zdravko Tomac smatra pak da je Plenković dobar dečko, ali je više "projekt".

– Znam da već tri godine SAD i EU guraju Plenkovića. Oni nisu htjeli dopustiti orbanizaciju Hrvatske koju bi predvodio Tomislav Karamarko koji je zbog toga sotoniziran – kaže Zdravko Tomac i smatra da bi na unutarstranačkim izborima, ako bi se kandidirao, glatko pobijedio Zlatko Hasanbegović. Međutim, u tom slučaju HDZ-u ne bi bilo dopušteno da pobijedi na izvanrednim izborima za Sabor.

– HDZ će pobijediti samo na čelu s Plenkovićem. Oni koji ga podržavaju neće dopustiti da pobijedi SDP koji vodi Zoran Milanović. Prihvatljiv im je samo SDP koji bi vodio Tonino Picula – objašnjava Zdravko Tomac.

Ni Gordan Jandroković ne vidi boljeg kandidata na mjestu predsjednika HDZ-a.

– Ne vidim nikoga drugoga tko bi bio bolji kandidat od Plenkovića. Smatram da može i unutar HDZ-a imati potporu, ima koalicijski kapacitet dosta veliki i prema centru i prema desno, razumije globalne procese – od sigurnosnih ugroza, migrantske, ekonomske i financijske krize... Dakle, mislim da bi

Zdravko Tomac misli da će HDZ pobijediti na izborima samo na čelu s Andrejom Plenkovićem

Kod "Trovača" – u kulturno-čevabdžinicu u llici koja radi gotovo cijelu noć svrati pri povratku iz Bruxellesa

Obitelj – Plenković je oženjen, supruga Ana rođena je Dubrovkinja, ali je hercegovačkih korijena, iz okolice Neuma. Imaju sina Marija

Karijera – od 2013. zastupnik je HDZ-a u Europskom parlamentu i član kluba zastupnika Europske pučke stranke

on u ovom trenutku bio najbolje rješenje. To je jako velik ulog, ne samo za Plenkovića nego i za HDZ i za Hrvatsku – kaže Jandroković koji se plaši da bi HDZ-ovci mogli izabrati kandidata koji nije dorastao situaciji.

– Ako se to dogodi, HDZ se izlaže ozbiljnoj opasnosti da potone na izborima.

Prema Jandrokovićevu mišljenju, Karamarko je svojim nespretnostima ugrozio HDZ-ov koncept, građen nekoliko godina, da se konsolidira opcija od centra prema desnici koja bi na dulji rok vodila Hrvatsku.

– U Plenkoviću vidim osobu koja to može na kvalitetan način, kombinirajući svjetonazorske stvari i proeuropsku dimenziju, spriječiti – dodaje Jandroković. I Plenkovićev susjed A. B., koji je nekoć pripadao "čvrstoj hercegovačkoj jezgri", smatra da je baš Plenković pravi izbor.

– Plenković je moj susjed tu na Vrhovcu. On je sistematičan, kompetentan, mlad, pametan, bistar i dobar, normalan momak koji živi normalan život. Može Hrvatskoj puno dati. On nije profil HDZ-ovca iz glava desničara i hvala Bogu da nije takav.

Šeks mu je saveznik

No, može li Plenković uspjeti, s obzirom na to da će imati žestoku oporbu unutar postojećih HDZ-ovih struktura, teško je reći. Prema mišljenju Jadranke Kosor, Plenković će teško ovladati strankom.

– Opet će Karamarkovi ljudi odlučivati tko će ići na liste jer on ima većinu svojih u tijelima stranke. Oni ipak sada čuvaju Karamarku, kažu da je on častan, da je napravio velike stvari, tu će se jedna drukčija igra voditi, ali vidjet ćemo.

Zasad Plenković ima čvrstog saveznika u Vladimiru Šeksu.

– Plenković je sa stajališta hrvatskog političkog i javnog mnijenja čovjek bez ikakvih repova, što je vrlo bitno. Drugo, ima potporu i razumijevanje Europske pučke stranke – kaže Šeks priželjkujući da vodstvo HDZ-a u ubrzanom postupku stavi svoje mandate na raspolaganje te da se izabere novo Predsjedništvo stranke i Središnji odbor. Zašto?

– Bit će žestoka bitka. Hoće li novi predsjednik imati slobodne ili odriježene ruke da bitno utječe na liste za kandidate za Sabor? Ako mu ih bude diktirala postojeća struktura, a on postane smokvin list, HDZ će doživjeti debakl na parlamentarnim izborima – zaključio je Šeks.

Plenković je oženjen, supruga Ana radi u Saboru, rođena je Dubrovkinja, ali je hercegovačkih korijena, iz okolice Neuma. Imaju sina Marija.